

בענין הכיור וקדושת מי הכיור

יום ה' לש"ק פ' ויקהל-פקודי תשפ"ג

1. פרשת פקודי (שמות פרק מ')

(ט) ולקחת את שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִשְׁחָתָה אֶת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בּוֹ וְקִדְשְׁתָּ אֹתוֹ וְאֶת כָּל כְּלָיו וְהָיָה קֹדֶשׁ : (י) וּמִשְׁחָתָה אֶת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת כָּל כְּלָיו וְקִדְשְׁתָּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קְדָשִׁים : (יא) וּמִשְׁחָתָה אֶת הַכִּיֹּר וְאֶת כְּלָיו וְקִדְשְׁתָּ אֹתוֹ : (יב) וְהַקְרִבְתָּ אֶת אֶהָרֹן וְאֶת בְּנָיו אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְרַחַצְתָּ אֹתָם בַּמַּיִם : (יג) וְהִלַּבְשְׁתָּ אֶת אֶהָרֹן אֶת בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ וּמִשְׁחָתָה אֹתוֹ וְקִדְשְׁתָּ אֹתוֹ וְכַהֵן לִי :

2. משך חכמה (שם)

ומשחת את הכיור וכו' וקידשת אותו. לא כתוב "והיה קודש" בכיור וכן בכהן גדול כתוב (פסוק יג) "והלבשת... (ומשחת אותו וקדשת אותו)". הענין מפני שלדעתי מי כיור אין מועלים בהם, דניתנו לרחיצה ולהנות לכהנים, וכן בגדי כהונה אין מועלין בהן דניתנו ליהנות בהן, כדאמר קידושין נג א ודו"ק.

3. פרשת כי תשא (שמות פרק ל')

(יז) וַיְדַבֵּר יְקֹנֶק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר : (יח) וְעֲשִׂיתָ כִּיֹּר נְחֹשֶׁת וְכִנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרַחֲצָהּ וְנִתְּתָהּ אֹתוֹ בֵּין אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנִתְּתָה שָׁמָּה מַיִם : (יט) וְרַחֲצוּ אֶהָרֹן וּבְנָיו מִמֶּנּוּ אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם : (כ) בְּבֹאֵם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְרַחֲצוּ מַיִם וְלֹא יָמָתוּ אוֹ בְּגָשְׁתֶּם אֶל הַמִּזְבֵּחַ לְשֵׁרֵת לְהַקְטִיר אִשָּׁה לִיקְנֹק : (כא) וְרַחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמָתוּ וְהִיָּתָה לָהֶם חֻק עוֹלָם לֹו וּלְזָרְעוֹ לְדוֹרָתָם :

4. רמב"ן (פ' כי תשא, שם)

ורחצו אהרן ובניו וגו' - הרחיצה הזו דרך כבוד שלמעלה, כי כל הקרב לשולחן המלכים לשרת וליגע בפת בג המלך וביין משתיו רוחץ ידיו בעבור היות הידים עסקניות. והוסיף כאן לרחוץ הרגלים בעבור היות הכהנים משרתים יחפים ויש בני אדם שיש ברגליהם זוהמא וכיעור :

ועל דרך האמת, בעבור היות ראש האדם וסופו הידים והרגלים... ומן הענין הזה תקנו רבותינו נטילת ידים לתפלה, שיתכוין לזה, כטעם נשיאות כפים. והרחיצה היא המצוה, אבל הכיור צוה בו להזמנה ואיננו מעכב ולא מצוה, כי ביום הכיפורים כהן גדול מקדש ידיו ורגליו מקיתון של זהב שהיו עושין לכבודו (יומא מג ב), אבל למדנו מן הכיור כי צריכה כלי :

5. מתני' יומא לז.

בן קטין עשה שנים עשר דד לכיור, שלא היה לו אלא שנים ; ואף הוא עשה מוכני לכיור, שלא יהיו מימיו נפסלין בלינה.

פרש"י – מוכני - מפרש בגמרא : גלגל לשקעו בו צנור, שיהו מימיו מחוצרים למימי הכיור, ואי לא הוּוּ מיפסלי צלינה, לפי שקדשו צללי, ולא כבוד קדשים הוא ליפסל מים קדושים.

6. חידושי הגרי"ז זבחים כ.

גמ' אף הוא עשה מוכני לכיור. ופירש"י דבלילה היו משקעין אותו בבור כדי שלא יפסל בלינה, ובהא דהשקיען בטלה מיני קדושתן או לינתן עפ"י הגרסאות ברש"י ובשטמ"ק עיין שם, וצ"ע כיון דבדין בית הבחירה יש גם דין דכיור וכנו, וא"כ בלילה איך היו מסלקין הכיור מביהמ"ק הא לבית הבחירה צריך גם כיור וכנו וצ"ע.

7. רמב"ם הל' בית הבחירה פ"א הל' ו'

ועושין במקדש שבעה כלים, מזבח לעולה ולשאר הקרבנות, וכבש שעולים בו למזבח, ומקומו לפני האולם משוך לדרום, וכיור וכנו לקדש ממנו הכהנים ידיהם ורגליהם לעבודה, ומקומו בין האולם ולמזבח משוך לדרום שהוא שמאל הנכנס למקדש, ומזבח לקטורת ומנורה ושולחן ושולשתן בתוך הקדש לפני קדש הקדשים.

בענין הכיור וקדושת מי הכיור

יום ה' לש"ק פ' ויקהל-פקודי תשפ"ג

8. גמ' יומא מג:

בכל יום כהן גדול מקדש ידיו ורגליו מן הכיור והיום מן הקיתון של זהב, רבי יהודה אומר: לעולם כהן גדול מקדש ידיו ורגליו מן הקיתון של זהב. בכל יום היו שם ארבע מערכות והיום חמש, דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: בכל יום שלש, והיום ארבע. רבי יהודה אומר: בכל יום שתים והיום שלש.

9. גמ' זבחים כא: - כב.

גופא אמר רבי יוסי ברבי חנינא: כל כיור שאין בו כדי לקדש ארבעה כהנים ממנו - אין מקדשין בו, שנאמר: ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו וגו'. מיתבי: כל הכלי מקדשין, בין שיש בהן רביעי (כב.) בין שאין בהן רביעית, ובלבד שיהו כלי שרת! אמר רב אדא בר אחא: בקודח בתוכו. והא ממנו אמר רחמנא! ירחצו - לרבות כלי שרת. אי הכי, כלי חול נמי! אמר אביי: כלי חול לא מצית אמרת, מקל וחומר מכנו, ומה כנו שנמשח עמו - אינו מקדש, כלי חול שאינו נמשח עמו - אינו דין שאינו מקדש.

10. רמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ב הל"י

מצוה לקדש ממי הכיור ואם קידש מאחד מכלי השרת ה"ז כשר, אבל כלי החול אינם מקדשין, קידש בכלי שרת בחוץ או בכלי חול בפנים ועבד עבודתו פסולה, ואין מקדשין בתוך הכיור או בתוך כלי השרת אלא מהן שנאמר ורחצו אהרן ובניו ממנו ולא בתוכו, ואם קידש בתוכו ועבד לא חילל.

11. רמב"ם הל' סוטה פ"ד הל"ו

אמרה טמאה אני אף על פי שנמחקה המגילה המים נשפכין מפני שאין בהן קדושה ומנחתה מתפזרת על הדשן.

12. רמב"ם הל' בית הבחירה פ"א

הל' א' - מצות עשה לעשות בית לה' מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות, וחוגגין אליו שלש פעמים בשנה שנאמר ועשו לי מקדש, וכבר נתפרש בתורה משכן שעשה משה רבינו, והיה לפי שעה שנאמר כי לא באתם עד עתה וגו'.

הל' ו' - ועושין במקדש כלים, מזבח לעולה ולשאר הקרבנות, וכבש שעולים בו למזבח, ומקומו לפני האולם משוך לדרום, וכיור וכנו לקדש ממנו הכהנים ידיהם ורגליהם לעבודה, ומקומו בין האולם ולמזבח משוך לדרום שהוא שמאל הנכנס למקדש, ומזבח לקטורת ומנורה ושולחן ושולחן שלשתן בתוך הקדש לפני קדש הקדשים.

13. רמב"ן ריש פ' תרומה

(ב) כאשר דבר השם עם ישראל פנים בפנים עשרת הדברות... מעתה הנה הם לו לעם והוא להם לאלהים... והנה הם קדושים ראויים שיהיה בהם מקדש להשרות שכינתו ביניהם. ולכן צוה תחלה על דבר המשכן שיהיה לו בית בתוכם מקודש לשמו, ושם ידבר עם משה ויצוה את בני ישראל. והנה עקר החפץ במשכן הוא מקום מנוחת השכינה שהוא הארון, כמו שאמר (להלן כה כב) ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת, על כן הקדים הארון והכפרת בכאן כי הוא מוקדם במעלה...

וסוד המשכן הוא, שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר. וכמו שנאמר שם (לעיל כד טז) וישכן כבוד ה' על הר סיני, וכתוב (דברים ה כא) הן הראנו ה' אלהינו את כבודו ואת גדלו, כן כתוב במשכן וכבוד ה' מלא את המשכן (להלן מ לד). והזכיר במשכן שני פעמים וכבוד ה' מלא את המשכן, כנגד "את כבודו ואת גדלו". והיה במשכן תמיד עם ישראל הכבוד שנראה להם בהר סיני. ובבא משה היה אליו הדבור אשר נדבר לו בהר סיני...